

**ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»
Запорізький державний медичний університет**

Асоціація стоматологів Дніпропетровської області

Асоціація стоматологів Запорізької області

**П'ята (V) Міжнародна науково-практична
конференція
«Стоматологія Придніпров'я»**

19 квітня 2019

Дніпро-Запоріжжя

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ДНІПРОПЕТРОВСЬКА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ МОЗ УКРАЇНИ»
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

*Присвячено 80-ти річчю заслуженого діяча
науки і техніки України, д. мед.н. проф. Ігоря Сергійовича Мащенко.*

ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»

П'ята (V) МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
«СТОМАТОЛОГІЯ ПРИДНІПРОВ'Я»

Збірник наукових праць

Дніпро
Запоріжжя
2019

УДК 616.31

Редакційна колегія: проф. А.В.Самойленко (відп. ред.), проф А.А. Гудар'ян, проф. О.А. Глазунов, проф. І.В. Ковач, проф. О.А. Фастовець, проф. Н.Г. Баранник, д.мед.н. доц. О.В. Возний, доц.Н.Г. Ідашкіна, ас. Матвєєнко Л.М.

П'ята (V) Міжнародна науково-практична конференція «Стоматологія Придніпров'я»: зб.наук.пр. /Редкол.: А.В. Самойленко (відп. ред.) та ін.; ДЗ «Дніпропетровська мед. академія МОЗ України». – Дніпро; ДЗ «ДМА МОЗУ», 2019. –с.190

У збірнику наукових праць наведені матеріали Першої (V) Міжнародної науково-практичної конференції «Стоматологія Придніпров'я», яка відбулась 19 квітня 2019 року. Представлені роботи присвячені питанням профілактики, діагностики та лікування основних стоматологічних захворювань з відображенням еспериментальних, теоретичних, клінічних та науково-методичних питань сучасної стоматології.

Наукові дослідження були виконані на кафедрах стоматологічного профілю та суміжних дисциплін медичних ВНЗ, а також в закладах практичної охорони здоров'я.

УДК 616.31

© ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України», 2

Матеріали й методи. У дослідження включено 56 пацієнтів у віці від 53 до 72 років, що звернулися з метою санації, із супутнім віковим остеопорозом: 1 основна група (14 чоловіків і 18 жінок із ХГП II СТ) і 2 основна група (10 чоловіків і 14 жінок із ХГП III СТ). Також включено 46 пацієнтів 2 групи порівняння такого ж гендерно-вікового складу без остеопоротичних змін кісткової тканини: 24 обстежених із ХГП II ступеню важкості й 22 обстежених із ХГП III ступеню важкості. У контрольну групу включено 20 умовно здорових пацієнтів без запальних змін тканин пародонта й без остеопоротичних змін кісткової тканини.

Усім пацієнтам було проведено комп'ютерне томографічне дослідження (MORITA, Japan) (щільність кісткової тканини виражали в одиницях Хаунсфілд, Н). Діагностика остеопорозу здійснювалась згідно із критеріями ВООЗ (1994) по Т-Критерію (Siris et al., 2014). Статистичну обробку даних проводили Statistica 8.0 (Statsoft Inc., USA) з урахуванням t-критерію Стьюдента за нормального розподілу даних.

Результати дослідження. У всіх спостережуваних групах найбільш значимі зміни мінеральної щільності кісткової тканини (МПКТ) виявлені в септальній вертикалі й серединній горизонталі – ділянках кісткової тканини, безпосередньо залучених у патологічний процес. Найменші зміни МПКТ відзначені в апікальній горизонталі, що пояснюється найбільшою віддаленістю глибоких шарів кісткової тканини від вогнищ запалення й підтверджується літературними даними (Darcey et al., 2013). Найбільш значиме зниження МПКТ відзначене в альвеолярній горизонталі в групах із ХГП II-III СТ на тлі остеопоротичних змін кісткової тканини: на 12% і 14% порівняно з такими групами обстежених без остеопоротичних змін і на 24% і 32% порівняно з контрольною групою.

Висновки.

1. Як показали результати нашого дослідження, мінеральна щільність кісткової тканини змінюється нерівномірно залежно від стадії пародонтита й ступеню остеопоротичних змін кісткової тканини.

2. Найбільш значне зниження мінеральної щільності кісткової тканини відзначене в альвеолярній частині щелепних кісток: на 24% нижче в групах із ХГП II СТ на тлі остеопорозу й на 32% нижче в групі із ХГП III СТ на тлі остеопорозу порівняно з контрольною групою.

3. Застосування методу дентальної об'ємної томографії об'єктивно дозволяє оцінити стан кісткової тканини щелепно-лицьової області й обрати оптимальний протокол ортопедичної реабілітації пацієнтів із ХГП II-III СТ при остеопорозі.

Меладзе И.Н., Глазунов О.А.

ВЛИЯНИЕ КВЕРТУЛИНА И ГИАЛУРОНОВОЙ КИСЛОТЫ НА СОСТОЯНИЕ ПАРОДОНТА КРЫС С ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНЫМ МЕТАБОЛИЧЕСКИМ СИНДРОМОМ.

ГУ «Днепропетровская медицинская академия МЗУ» кафедра стоматологии ФПО.

Актуальность темы: Метаболический синдром (МС) в последние десятилетия стал одной из самых актуальных проблем медицины, поскольку составляет патогенетическую основу таких массовых заболеваний как атеросклероз, гипертоническая болезнь, ожирение и сахарный диабет 2 типа.

В основе развития МС лежит, прежде всего, алиментарный фактор (переедание, энергетический дисбаланс) и во-вторых, наличие дисбиоза, характеризующегося системной эндотоксинемией. Последнее обстоятельство является причиной развития инсулинорезистентности, гиперлипидемии, стеатоза печени, атеросклероза.

Ранее нами было показано, что при экспериментальном метаболическом синдроме патологические процессы (воспаление, рецессия тканей) происходят и в пародонте, снизить уровень которых можно с помощью препарата Квертулин (кверцетин + инулин + цитрат кальция).

Цель работы:

Определение лечебно-профилактического действия на пародонт комплекса Квертулин + гиалуроновая кислота (мукозо-адгезивный гель «Квертгиал»).

Гиалуроновая кислота является межклеточным «цементом» и в значительной степени определяет устойчивость тканей к воспалению за счет снижения проницаемости для микробов и их токсинов. В научной литературе есть ряд публикаций о лечебном действии препаратов гиалуроновой кислоты при пародонтите и стоматите.

Нам представлялось целесообразным сочетать Квертулин с гиалуроновой кислотой, поскольку кверцетин обладает способностью ингибировать гиалуронидазу, разрушающую гиалуроновую кислоту.

Материал и методы исследования:

Экспериментальный МС воспроизводили у крыс линии Вистар (самцы, 4 месяца, живая масса 250 ± 10 г). Для этого крысы получали в течение 20 дней кормовую смесь из комбикорма + 20 % пальмового масла. С 1-го по 5-й день крысы получали с питьевой водой линкомицин в дозе 60 мг/кг. Всех животных распределили в 3 равных группы по 7 голов: 1-ая – контроль (норма), 2-ая и 3-я – МС, 3-я группа на фоне МС получала аппликации геля Квертгиал в дозе 0,5 мл на крысу ежедневно в течение 20 дней.

Эвтаназию животных осуществляли на 21-й день опыта под тиопенталовым наркозом (20 мг/кг) путем тотального кровопускания из сердца. В крови определяли содержание лейкоцитов и лейкоцитарную формулу, в сыворотке крови – содержание глюкозы, триглицеридов, холестерина, билирубина и активность аланинтрансаминазы (АЛТ). В гомогенате десны определяли уровень маркеров воспаления: активность эластазы и содержание малонового диальдегида (МДА), содержание гиалуроновой кислоты, а также активность уреазы, лизоцима и каталазы. По соотношению активности

каталазы и содержанию МДА рассчитывали антиоксидантно-прооксидантный индекс АПИ, а по соотношению относительных активностей уреазы и лизоцима – степень дисбиоза по Левицкому. На изолированной нижней челюсти определяли степень атрофии альвеолярного отростка. Результаты подвергали традиционной статобработке.

Результаты и выводы:

Определения в крови содержания лейкоцитов, из которых видно, что при МС в 3 раза снижается содержание лимфоцитов, а содержание нейтрофилов, напротив, возрастает в 3 раза. Применение Квертгиала снижает уровень нейтрофилов и несколько увеличивает уровень лимфоцитов.

Биохимические показатели в сыворотке крови. Из этих данных видно, что при МС достоверно возрастает содержание глюкозы, триглицеридов, холестерина, билирубина и активность АЛТ, что свидетельствует о развитии метаболического синдрома с проявлениями гипергликемии, гиперлипидемии и стеатогепатита.

Определение в десне уровня маркеров воспаления (эластаза и МДА). Из этих данных следует, что при МС достоверно возрастает уровень маркеров воспаления, что свидетельствует о развитии воспаления (гингивит). Препарат Квертгиал снижал уровень обоих маркеров, причем уровень МДА достоверно.

Активность уреазы (маркер микробного обсеменения) и лизоцима (показатель неспецифического иммунитета). При МС возрастает активность уреазы и снижается (в 3 раза) активность лизоцима. Аппликации геля «Квертгиал» нормализуют активность уреазы и в 2 раза повышают активность лизоцима.

При метаболическом синдроме в 4,6 раза возрастает степень дисбиоза в десне крыс, которая снижается практически до нормы после аппликаций геля «Квертгиал».

При метаболическом синдроме достоверно снижается в десне содержание гиалуроновой кислоты, которая несколько возрастает после аппликаций геля.

Определили в десне активности каталазы и индекса АПИ. Видно, что при МС достоверно снижается и активность каталазы, и индекс АПИ. Аппликации геля повышают и активность каталазы, и индекс АПИ.

Изменение степени атрофии альвеолярного отростка нижней челюсти крыс. При МС степень атрофии возрастает, а после аппликаций геля «Квертгиал» снижается до нормы. Эти данные свидетельствуют о развитии у крыс с МС воспалительно-дистрофических процессов в пародонте («метаболический пародонтит»).

Таким образом, проведенные нами исследования показали высокую лечебно-профилактическую эффективность сочетанного применения квертулина и гиалуроновой кислоты в виде оральных аппликаций геля «Квертгиал». В этом случае пародонтопротекторный эффект достигается при значительно меньшем расходе фармпрепаратов.